

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΝΤΑΖΙΔΟΥ

ΤΑΚΙΣΙΚΟΣ ΚΛΕΦΤΙΚΟΣ

ΤΟΣ ΕΑΔΙΚΗΣ ΦΙΔΙΑΟΡΙΣ

ΠΡΥΤΑΝΕΥΣΑΝΤΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΟΝ ΕΤΟΣ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1894

•Εντομοτάπη θυμήγυρες•

Αναλαμβάνων πρὸ ἐνὸς ἔτους τὸ βαρὺ τῆς πρυτανείας ἔργον, ἐκ προσιμιῶν ὡμολόγησα, ὅτι θὰ ἐνόμιζον ἐμαυτὸν εὐτυχῆ, ἀνέμελλον κατὰ τὰς ἐπ' ἐσχάτων δεινὰς περιστάσεις τοῦ πανεπιστημίου γὰρ καταρθίωσαν γὰρ μὴ φανῶ ἐνδεής περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μου. Διανύσας δὲ τὸν νόμιμον χρόνον καὶ ἀπογωρῶν σήμερον τῆς ἀρχῆς, αἰσθάνομαι βαθύτερον ὅτι τῷ ὅντι ἡ στοιχειωθεστάτη τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀπλῇ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, εἶναι παρ' ἡμῖν ἀνδραγάθημα, καὶ τοσού μακάριος εἶναι δὲ ἀνελλιπῶς ὑπηρετήσας τὸ καθῆκον, τόσον καὶ συγγνώμης ἀξιος πρέπει γὰρ θεωρηθῆναι τοις τυχὸν ἐργάνη περὶ τοῦτο ἐνδεής. Τοσαῦτα εἶναι παρ' ἡμῖν τὰ πολλαγόθεν παρεμβαλλόμενα προσκόμματα.

2006-2010 ΕΚΠΑ

Ἐκεὶ πάντες οἱ ἀπαθεῖς καὶ εὔσυνειδῆτοι παραδέχονται ὡς ἀληθῆ τὴν γνώμην ταύτην, θέλουσιν, ἐλπίζω, μετ' ἐπιεικείας ἀκούσῃ τὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος πεπραγμένων, καθ' ἣν θέλω περιορισθῆναι μόνον εἰς τὰς αὐτοιδέστατας καὶ τῆς ἐμῆς πρυτανείας χαρακτηριστικάτας, περὶ τῶν λεπτομερειῶν παραπέμπων τὸν βουλόμενον εἰς τὴν κατ' ἔτος ἐκδιδομένην ἔντυπον λογοδοσίαν.

Φοιτηταί. Θύελλαι καὶ καταιγίδες κατέλαβον τὴν ἥμετέραν πρυτανείαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης κύντης ἡμέρας διὰ τὸν ἔξτης λόγον. Περὶ τὰς τέλη Ιουλίου ἐξεδίδη, ἐπερὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν νόμος, περὶ οὓς τασσότος ἦγέρθη πάταγος, ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι καὶ τὸ οὐγκώσιτα ἐνδιαφερομένη ἀκαδημαϊκὴ νεολαία, κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πάθους, μεθ' οὓς συνεζητοῦντο καὶ δημοσίᾳ καὶ κατίδιαν τὰ κατὰ τὸν νέον νόμον. "Οὗτον τὴν 1 Σεπτεμβρίου μεταβίξεις εἰς τὸ πανεπιστήμιον, θνατοποιεῖ παραλάβω τὴν ἀργήν, εἴρον ὅμοιόν τοις φοιτητῶν οὐχὶ πολυάριθμον, ἢτις ἐξήγαγε παρ' ἐμοῦ καὶ ἄλλα μέν τινας ὅπωσαῦν ὅτοπα, τὸ δὲ κυριώτατον πάντων γάρ μή

έφαρμότω τὸν νέον νόμον. Ἐννοήσας τὴν ὑπὸ νεανικῆς ἀπειρίας
ὑποθαλπομένην θέρμην τῆς αἰτήσεως κατέδειξα πρὸς αὐτοὺς ὅτι
ἀπαραίτητον καθῆκον καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν
ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν ὅτος ἡ ἀκριβής τέρησις τῶν νόμων τοῦ
κράτους, εἰς τούτους δὲ περιείχετο καὶ ὁ πρὸ μικροῦ ὑπὸ τῆς βου-
λῆς φυσθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως κυρωθεὶς περὶ ἐκπαιδευτικῶν
τελῶν, καὶ μετὰ πατρικῆς ἐπιεικείας συνεβούλευτα αὐτοὺς γ'
ἀπέλθωσιν οἷαδε καὶ ν' ἀφῆσωσιν ἐλευθέρους τοὺς θέλοντας νὰ
ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νέου νόμου. Ἡλπισα δὲ οἱ
ἄριοι οὗτοι λέγοι μου ἔμελλον νὰ εἰσαχουσθῶσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ
μετ' ὅλης τῆμέρας ἀπεδείχθη δὲ τυγερχόμενοί τινες εἰς τὰς αὐ-
λὰς καὶ τοὺς διαδρόμους τοῦ πανεπιστημίου ἥγωνται ν' ἀπο-
τρέπωσι τοὺς προσερχομένους εἰς Ἑγγραφήν, προσεκάλεσαν πάλιν
αὐτοὺς καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ν' ἀπέγωσι τῆς ἐκνόμου
παύτης ἐνεργείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπείθοντο, ὑποχινούμενοι ὡς
φαίνεται καὶ ὑπὸ ἄλλων μὴ φοιτητῶν, ἀλλ' ἀποδοκιμαζόντων τὰ
ἐκπαιδευτικὰ τέλη, τὴν πρυτανείαν ἡγαγκάσθη νὰ κλείσῃ τὰ ἄλλως
δργοῦν πανεπιστήμιον, νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ δὲ τὴν εἰσόδου, εἰμὴ εἰς
τοὺς βουλομένους νὰ ἐγγραφῶσιν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ἔσχατον
εἰρηνικὸν μέτρον δὲν ἀνεγκαίτεται τὴν ἀρμήν τῶν ταραξιῶν καὶ διαβ-
ρήζαντες βικίως τὰς εἰσόδους εἰσῆλθον εἰς τὸ πανεπιστήμιον.
Τότε τὴν πρυτανεία, ἀδυνατοῦσα νὰ καταστεῖῃ τὴν τοιαύτην στά-
σιν τῶν λεγομένων φοιτητῶν διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς δυνάμεων, ἔξ-
θεσε τὰ πράγματα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, σπερ διὰ τῆς δημοσίας δυ-
νάμεως διέλυσε πᾶσαν περὶ τὸ πανεπιστήμιον συγάθρωσιν, καὶ
ἔξησθάλισε τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ λειτουργίαν. Τούτου γενομένου,
ἀθρόοι συνέρρευσαν οἱ φοιτηταί· καὶ ἐντὸς πέντε τῆμερών ἐνεφανί-
σθησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους· διέτη τὴν πρυτανεία κατ' αὐστηρὸν
καὶ ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῆς κυβερνήσεως ἐπήργησε κατὰ γράμμα
τὴν προκήρυξίν της, μὴ ἐπιτρέψασα πέραν τῆς 1 Ὁκτωβρίου μη-
δεμίαν ἐγγραφήν, ἀν καὶ μετὰ λύπης παρετέρησεν διὰ τὴν αὐστη-
ρότης αὐτῇ, τῆτις σκοπὸν εἶχε ν' ἀναγκαιότητὴ τὴν πρότερον ἐπιχρε-

τοῦσαν ἀκριβῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐρχεμογήν τοῦ νέου γέμου δὲν γίνεται πολὺ ἔγκαιρος. Οὕτως όπέρε ταῦς 150 ἀπεκλεισθε-
ταν τῆς ἐγγραφῆς καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πρώτου Εξαμήνου.

· Ή προθυμία, μελ' ἡς κατὰ τὰς τελευταῖς γύμνασις τοῦ Σεπτεμβρίου συνέξεινται οἱ φαιτηταὶ πρὸς ἐγγραφήν, ἀποδεικνύει τοι τὴ μεγάλη αὐτῶν πλειονότητα ἀπεδέχθη, τὸν νέον νόμον διοικήποσε λόγον, εἰτε ὡς ἀνάγκην πρὸς ἀναγούσιαν τῆς οἰκουσικῆς διατορίας τῆς πατρίδος, εἰτε ὡς μέσον συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ὑπερπλεονάσαντος ἀριθμοῦ καὶ τῆς νοσηρᾶς πληθύρας τῶν φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου, εἴτε ὡς ἀφετηρίαν βελτιώσεων ἐν τῇ μέσῃ καὶ ἀνωτάτῃ ἐκπαιδεύσει. Καὶ τῷ ξεντὶ ἐεἰς τῶν σκοπῶν τούτων ἴκανῶς ἐπετεύχθη, κατὰ τὸ πρώτον ἦρη ἔτος· διέστη πάντες μὲν ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐγγραφυμένοι φαιτηταὶ ὑπέρρεαν ὀλιγότεροι τῶν τοῦ προηγούμενου, τὸ μὲν ἀ ἔσομην κατὰ 1665, τὸ δὲ 3' κατὰ 843. Αὗτη δὲ εἶναι καὶ τὴ πραγματικὴ ἐλάττωσις· διέτη ἀπὸ τῆς ἐξ 1665 διαφορῆς τοῦ α'. ἔξαρτήν τούτην ν' ἀφαιρεθῆσιν οἱ κατὰ συνήθειαν καὶ τὴν ἐννάτην ἔξαρτην ἰνανεούντες, οἵτινες μετὰ τὸν νέον νόμον ἀπλάκαγησαν τῆς σοιαλτῆς περιττῆς ὑποχρεώσεως. 'Αλλά τὴ διαφορὰ εἶνε καταφυγεστέρα μεταξὺ τῶν κατὰ πρώτον ἐγγραφέντων· διέστη ἐν ᾧ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος οὗτοι ἀνῆλθον εἰς τὸν πρωτοφανῆ ἀριθμὸν τῶν 1023, επὶ τῆς ἕμης πρυτανείας περιωρίσθησαν εἰς 665· μεταξὺ τούτων ἐνεγράψησαν καὶ 3 νεόνιδες. 'Ωστε αἱ φαιτήτριαι τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου εἶνε ἥδη 4.

Μετὰ τὸ κατὰ τὴν Ι. Ὁκτωβρίου τέλος τῶν ἐγγραφῶν, στα και
ἡ διδασκαλία πάντων σχεδὸν τῶν μαθημάτων εὑθὺς ἐπιχολού-
θησε, παραδειγματικὴ τάξις καὶ προθυμία καὶ ἐπιμέλεια παρεπη-
ρήθη μεταξὺ τῶν φοιτητῶν, ἕπερ ἀπεδέθη εἰς τὴν νέαν φάσιν τοῦ
φοιτησικοῦ βίου τὴν ἐκπαιδευτικῶν πελῶν ἐπελθούσαν.
Αλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἢ ἀπόλυτις τῷ καθηγητοῦ τῆς πολιτικῆς
οἰκουμενικῆς κ. Ν. Πουναράκη, ἀνεβρέπεσε τὰ μόλις πρὸ τῶν ἐγγρα-
φῶν κατευνασθέντα πάλιν· καὶ πάλιν ὅμας εἰς φοιτητῶν, ὑπο-

στηριζομένη καὶ υπὸ μὴ τοιούτων, οπερίσχυσε τῶν φιλοτύχων καὶ διέκοψεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὰ μαθήματα τῆς νομικῆς σχολῆς, ζητοῦσα τὴν ἐπάνοδον τοῦ καθηγητοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ οὕτε τῶν καθηγητῶν οὕτε τῆς πρυτανείας αἱ συμβουλαὶ ἴσχυσταιν νὰ ἐπαναγάγωσι τὴν υπὸ τῶν πολλῶν ποιουμένην τρισγίαν, ἐδέησε πάλιν διὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως νὰ ἐπανέλθῃ τῇ πόλεις. Λιτη δὲ διετηρήθη ἀσάλευτος καὶ ὅλον τὸ ἔτος, πλὴν διαπληκτισμοῦ τινος ἐν τῷ ἀνατομείῳ προελθόντος ἐκ παρενορήσεως καὶ ἐπαρχιακῆς τινος ἀντιφιλοτυμίας.

Μετὰ λόγιας ὁφεῖλοι νὰ μηγμονεύσω διτὶ τὴν ἀπό τινων ἐπῶν παρατηρουμένη ἀραιώσις τῶν ἀκροατῶν μετὰ τὸ πάσχα, τὰς ἡλικίες διτὶ ἔμελλε κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτος νὰ παύσῃ, ἐπηκολούθησεν ἐν τῷ αὐτῷ, εἰ μὴ καὶ μεῖζον μέτρῳ. Εἶναι δημος φανερὸν διτὶ τὴν ἐπαισθητὴν ἀποτῆλματος μαραθίνουσα τὸν θηλον τῶν καθηγητῶν ἐπιδόῃ ἐπὶ τὴν καθέλου φοίτησιν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς διδασκαλίας καὶ προκαλεῖ μορφὰς κατὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ πανεπιστημίου. Ἄς ἐλπίζωμεν διτὶ ἐνέσις περὶ πανεπιστημίου νόμος, διτὶς καὶ περὶ τῆς διακρίσεως τῶν μαθημάτων προνοεῖ, οὐδεὶς ἐπανυφίστη τὴν ἐλλειψίν ταύτην, ἐὰν μάλιστα καὶ τὰ τῶν ἔξετάσεων χρηματισμῶν ἐπὶ τὸ τελεσφορώτερον.

Νέοι φοιτηταὶ ἐνεγράφησαν ἐν συνδίκῳ 665, κατὰ μὲν τὸ ἄξοντον 1618, κατὰ δὲ τὸ β' 117. Ἐκ τούτων κατετάχθησαν

εἰς μὲν τὴν Θεολογικὴν σχολὴν	41
» δὲ τὴν Νομικὴν	288
» " Τατρικὴν	207
» " Φιλοσοφικὴν	134
καὶ εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον	26
	665

Τούτων 143 ὠρμώνται ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Ἀνενέωσαν δὲ τὰ εἰσιτήρια κατὰ μὲν τὸ α' ἔξομηνον 1618, καὶ δὴ

τῆς Θεολογικῆς σχολῆς	26
» Νομικῆς	655
» Τατρικῆς	544
» Φιλοσοφικῆς	322
τοῦ Φαρμακευτικοῦ σχολείου	71
	1618

Ἐξ ὧν 409 ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Κατὰ δὲ τὸ δ' ἔξαμηνον 2355,

τῆς Θεολογικῆς σχολῆς	39
» Νομικῆς	989
» Τατρικῆς	781
» Φιλοσοφικῆς	479
τοῦ Φαρμακευτικοῦ σχολείου	97
	2355

Ἐξ ὧν 557 ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ. Τὸ έτον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔξαμηνον ἐγγεγραμμένων φοιτησῶν ἦτο 2472.

Ἐξεπασθέντες δὲ ἐν μὲν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ ἀνεβαίνοντας προλύται . . . . .

Ἐν δὲ τῇ Νομικῇ	9
διδάκτορες μὲν	145
σελειοδίδακτοι δὲ	52
ἀπεργίσθησαν δὲ	9

Ἐν δὲ τῇ Τατρικῇ	190
διδάκτορες	106
ἐλαύον δὲ διδεικνυ μετὰ πρακτικὰς ἔξετάσεις	

Ἐν δὲ τῇ Φιλοσοφικῇ	21
ἐκ μὲν τοῦ φιλολογικοῦ πράματος ἀνεδείχθησαν	
διδάκτορες μὲν	17
τελειοδίδακτοι δὲ	
ἀπεργίσθη δὲ	1
Εἰς μεταφράσην	550

'Εκ μεταφορᾶς	530
μὴ ὑπολογιζόμενων τῶν κατὰ τὰς γραπτὰς ἔξετάσεις ἀπορέτηπτομένων.	
ἐκ δὲ τοῦ μαθηματικοῦ σημήματος	10
διδάκτορες	2
τελειοδίδακτοι	1
ἀπερρέψθη.	5
ἐκ δὲ τοῦ φυσικοῦ τιμήματος	1
διδάκτορες	1
τελειοδίδακτος	1
Πρὸς δὲ τούτοις ἔξετασθέντες ἐγώπιον τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς ἀνεδείγθησαν ἐλληνοδιδάσκαλοι.	
τριτοβάθμιοι	12
δευτεροβάθμιοι	18
πρωτοβάθμιοι	18
ἀπερρέψθησαν	3
'Ἐν δὲ τῷ Φαρμακευτικῷ σχολείῳ Ἑλλάδον τὸ πτυχίον τοῦ φαρμακοποιοῦ	22
'Ἐν δὲ τῷ Εξετασθέντες	642

'Ἐν δὲ τῷ Εξετασθέντες
ὅλιγώτεροι τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους κατὰ 49.

Λιδουσαλία καὶ καθηγηταί. Μέχρι τοῦδε κι ἔδραι τῶν μαθημάτων
τοῦ πανεπιστημίου δὲν ἤσαν διὰ νόμου ὀρισμέναι, ἀλλ' ἔκανο-
νται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ προύπολογισμοῦ τοῦ κράτους. Τοῦτο
θεωρήθη κακὸν ως αὐθαίρετον, ἀν καὶ εὐδεμία τῆς αὐθαιρεσίας ταύ-
της ἔγεινε κατάγρησις διότι εὐμόνον περιττή τις ἔδραι δὲν ἔδημοισι υρ-
γήθη, ἀλλὰ τούναντίου ἐπὶ πολλά ἔτη ἔμειναν ἔδραι κεναὶ σπουδαιο-
τάτων μαθημάτων. Η κυρέργησις ὅμως, θέλουσα νὰ νομιμοποιήσῃ
πρῶτον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἔδρων καὶ ἐπειτα νὰ πληρώσῃ τὰς κενάς,
εἰσήγαγε νομοσχέδιον εἰς τὴν βουλὴν ὃνευ τινὸς συμπράξεως τῆς
πρυτανείας ἢ τῆς συγκλήτου, καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς β' ἔξαμηνίας
ἔξεδόθη ἡ περί τῶν ἔδρων καὶ τῶν μαθημάτων τοῦ θηνικοῦ

πανεπιστημίου νόμος, ὃστις πλὴν τοῦ ὄρισμοῦ τῶν ἔδρων περι-
λαμβάνει καὶ ὄλλας τινὰς διατάξεις ἀναφερομένας εἰς τὴν διδα-
σκαλίαν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν καθηγητῶν. Εἴπομεν ἐνωτέρω
ὅτι τὸ πρὸς τοὺς νόμους σένας ὁρίζει νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς ἀκα-
δημαϊκὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς πολίτας. Θέλομεν λοιπὸν
σεβασθῆ τὸν νόμον· ἀλλ' ὁφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν δὲν πλὴν
τινῶν ἄλλων ἀπελεύθερων, περὶ δὲν οὐδὲν λέγομεν δὲν ἔλλειψιν χρέους
καὶ ἵνα μὴ τυχὸν παρετηγμούμεν, τὴν κατάργησιν δύμας τῆς τά-
ξεως τῶν ἔκτακτων καθηγητῶν νομίζομεν ἐπιζήμιον εἰς τὴν
διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν διάπλασιν ἰκανούν καθηγητῶν. Πανταχοῦ
ὅπου τὰ τῆς ὀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως εἶναι ὀργανισμένα καὶ ἐν
περίπου καὶ παρ' ἡμῖν σρόπον, ἢ τάξις τῶν ἔκτακτων καθηγητῶν
ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ διδασκαλίας
ἰκανότητος τὸν ἀναγκαιότατον σταθμὸν μεταξὺ ὑδρυγητῶν καὶ
ταχινῶν καθηγητῶν. Οὐ φηγετήσασθεν ἔχει νὰ προσθέσῃ μὲν
καὶ τι, ἐκ περισσοῦ ἐνιστεῖτε εἰς τὴν διληγούμενην διδασκαλίαν, ἄλλὰ καρίως
ν' ἀποδεῖξῃ διὰ τῆς ἐπὶ τινὰ χρόνον εὐδοκίμου διδασκαλίας του
ὅτι κατέστη ἄξιος νὰ εἰσέλθῃ ὑριστικῶς εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀκα-
δημαϊκῶν διδασκαλῶν. Περιεδή δὲ δὲν εἶνε πιθανὸν ὅτι θέλει εὑρεθῆ
κανὴ τακτική τις ἔδρα, διορίζεται ὁ τοιοῦτος ἔκτακτος καθηγητής,
τὸ μὲν ἵνα πλειότερον ἐνισχυθῇ εἰς τὴν ἐπιστημονικήν του ὄρασιν
καὶ παρασκευασθῇ ὡς ἀναμρισθητήτου ἄξιας διάδοχος τακτικοῦ
καθηγητοῦ, τὸ δὲ ἵνα συμπληρωθῇ τὴν διδασκαλίαν καθέδρας
ταχινῆς πολλὰς περιεχούστης μαθήσεις, εἰς τὰς διοικήσεις δὲν
δύγαται νὰ ἐπαρκέσῃ ὁ τακτικὸς καθηγητής, ὁν μάλιστα τύχη
νὰ εἶναι καὶ ὅλιγον προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ἢ χοινικὸς τὴν κράτη
διορισμοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ. Τοιαύτη, εἶνε ἡ θεωρεία της ἀνάγκης
τῆς τάξεως τῶν ἔκτακτων καθηγητῶν. Λαν παρ' ἡμῖν δὲν ἐφρε-
μάσθη προσηκόντως ὁ περὶ αὐτῶν μέχρι τοῦδε ὑπάρχων θεσμός,
τούτο δὲν ἔτος ἀποχρών λόγος ἵνα καταργηθῇ, ἀλλ' ἐπρεπε νὰ
ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ἔρθρης αὐτοῦ ἐξαρμογῆς.

Μετά τὴν ἔκδοσιν του εἰρημένου νόμου διωρίσθησαν πρὸς πλήρωσιν κενῶν ἐδρῶν εὐθὺς ταχτικοὶ καθηγηταὶ ἐν μὲν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ ἡ κ. Ἐμμ. Ζολώτας, πρώην ὑφυγγητῆς εἰς τὴν ἔδραν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐρμηνείας τῆς Κανῆς Διαθήκης καὶ τῆς ἁγκυλοπαιδείας τῆς θεολογίας· ἐν δὲ τῇ φιλοσοφικῇ ἡ κ. Π. Καρολίδης πρώην ὑφυγγητῆς εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἴστορίας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς μέσους καὶ νεωτέρους χρόνους καὶ ἡ κ. Σπ. Μηλιαράκης, πρόην ἐπιμελητῆς του βοτανικοῦ μουσείου εἰς τὴν τῆς θοτανικῆς· ἐν δὲ τῇ ιατρικῇ σχολῇ ἡ κ. Μη. Κατσαρᾶς, πρώην ὑφυγγητής, εἰς τὴν ἔδραν τῆς γενορολογίας καὶ τῶν φρενικῶν νόσων, ἡ κ. Μακκᾶς πρόην βοηθός ἐν τῇ ἀστυκλινικῇ καὶ ιατρὸς ἐν τῷ Εὐαγγελισμῷ εἰς τὴν τῆς φαρμακολογίας ἡ κ. Ἰούλιος Γαλβάνης, Ιατρὸς ἐν τῷ Εὐαγγελισμῷ εἰς τὴν ἑτέραν τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς, καὶ ἡ κ. Γ. Χ. Βάφας εἰς τὴν τῆς ιατροβιοτεχνικῆς καὶ τοξικολογίας. Πάντες οὗτοι διωρίσθησαν κατὰ πρότασιν τῶν σχολῶν καὶ παρὰ πάντων ἡ πανεπιστημιακὴ διδασκαλία προσέσπει τὰ βελτιστά. Ήλիην δὲ τῶν διορισμῶν τούτων ἐπῆλθον καὶ ἔξης μεταβολαί. Ήν μὲν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ παρηγένητη τῆς καθηγεσίας ὁ ἐπὶ πλέον ἡ 40 ἔτη ἀκαμάτιος καὶ μετὰ σπανίας ἀκριβείας περὶ τὴν ἐκπέλεσιν τῶν διδακτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἐργασθεῖς ἐν τῇ μέτρῳ καὶ ἀνωτέρῳ ἐκπαιδεύσει καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν κ. Ἀθ. Κυζικηνός, πρὸς ὃν ἐξερράσθη ἡ Β. εὐαρέσκεια καὶ ἀπενημήθη τὸ χρυσοῦ παράσημον του Σωτῆρος διὰ τὴν μακρὰν καὶ εὐδόκιμον αὐτοῦ ὑπηρεσίαν· ἐν δὲ τῇ νομικῇ σχολῇ ἀπολυθέντος του ταχτικοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Γουναράκην *), τὸ ὑπ' αὐτοῦ διδασκόμενον

*) Ἡ ἀπόδεισις τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Γουναράκην προσήλθειν σε τὴς ἐξῆς αἰτίᾳ. Ἡ ἀργή του διαδηματικοῦ ἔτους γενογένη ἀντιστασι; κατὰ τὴς ἐφερμογῆς τοῦ περὶ ἐκπαιδευτῶν τελῶν νόμου προσήλθειν διὸ διμάδος φορτητῶν ἢ μὴ τοιούτων συνεργορύνοντων ἐν τῷ κατεστήματι τῆς φοιτητικῆς ἐνδιδοσίας, τῆς ὑποίσεως πρύτανος ἡτο ἡ κ. Ν. Γουναράκης. Ἡ κυρίεστης γνωστικούσσα τοῦτο ἐπειδή του τὸν ἀπομβήθεντον πρὸς τὴν θέσιν του καθηγητοῦ του πανεπιστημίου τὴν προσδέσιαν συμμετείον, ἐν τοῖς κατεστήμασπι του ὑποίσεως ἐχαλκεύοντο αἱ κατὰ του πανεπιστημίου ἐπιβέσταις καὶ ἀπέτιησε περὶ του κ. Γουναράκην καὶ κατακρίνη τὰ ἐν αὐτοῖς γενόμενα ἢ νὰ πάνη τὰς πρὸς τὴν φοιτητικὴν ἐνιστονταί σχέσεις του καὶ νὰ δῃ.

μάθημα τῆς πολιτικῆς σίκουρομίας ἀνετέθη, εἰς τὸν κ. Νεο. Καζάζην, ταχτικὸν καθηγητὴν του μαθήματος του φυσικοῦ δικαίου, του ὅποιου ἐδρᾷ δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νέῳ νόμῳ· μία δὲ τῶν ἐδρῶν του φυσικοῦ δικαίου ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Ἰω. Εύταξίαν καθηγητὴν του ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, του ὅποιου ἐδρα ώστε τοις δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νέῳ νόμῳ. Εἰς τὸν καθηγητὴν του διοικητικοῦ δικαίου κ. Γ. Ἀγγελόπουλον ἀνετέθη, καὶ ἡ διδασκαλία του συνταχματικοῦ δικαίου, ἀποτελούντος μετὰ του διοικητικοῦ μίαν ἐδραν. Ἐπι δὲ τὸ μάθημα τῆς ὑγιεινῆς ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Η. Κυριακόν, καθηγητὴν τῆς γενικῆς παθολογίας, μετ' ἣς ἀποτελεῖ μίαν ἐδραν τῆς ιατρικῆς.

Του ταχτικοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Κοκκιδού τὸν ἑκάτην κατὰ τὸν νόμον ὁ μισθὸς κατὰ δρ. 50 τὸν μῆνα εἰς δρ. 450 ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1893.

'Αλλ' ἂν γε προσθήκη νέων καθηγητῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς διδασκαλίας ἐνέπληγε χαρᾶς τὸ πανεπιστήμιον, γε ἀπόλλεια ὅμως δύνω ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων αὐτοῦ διδασκάλων ἐγένεται εἰς βαθεῖαν οὐλήν καὶ τοὺς συναδέλφους καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν. Ήντὸς μᾶς ἐνδομάδος (30 Μαρτίου καὶ 8 Απριλίου) κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀπωλέσαμεν τὸν Θεόδωρον Ἀρεταῖον καὶ Θεόδωρον Ἀρεντούλην, πρὸς οὓς αηδειομένους ἀπένεινεν οὐλέαληρον τὸ πανεπιστήμιον μετὰ προφρανοῦς συγκινήσεως τὰς προστηκόστας τυμάς. Τῶν διειρητων τούτων συναδέλφων ὁ μὲν Θ. Ἀρεντούλης, ποιητικὸν γέννυμα του Ηηλίου, τῆς πατρίδος του Χείρωνος, τοῦ ἀναθρέψαντος τὸν Ἀσκληπιόν καὶ τὸν Ἀγιλλέα, ἢ το προωριζόμενος νὰ διαπλάσῃ Ἀσκληπιάδας καὶ ἀγυνιστὰς ὑπὲρ πατρίδος, συνδυάζων τὸ ἐπιστημονικὸν πνεύμα μετὰ θερμῆς φιλοπατρίας. Ήπιο πλέον ἡ 40 ἔτη καθηγητῆς τῆς ιατρικῆς, ἐδιδαξεν οὐγί ἐνα, ἀλλὰ τρεῖς αὐτῆς κλάδους καὶ τελευταῖον τὴν βοτανικήν, πάντας εὐδοκιμώτατα καὶ γαριέστατα, ἀρτύων καὶ τοῦ ἔηροτάτου μαθήματος τὴν διδασκαλίαν διὰ τῶν γαρίμοσιν τὴν πονσιάν ταύτην. Ήπιοτέλη δὲ ἡ κ. Γουναράκης οὐδέποτε τοῦτον ἐπράξεν, ἀπελύη τῆς ἐν τῷ πανεπιστημῷ διδασκαλίας.

των τού ζωηρού αύτου πνεύματος και τών ποικίλων γνώσεων, τάς δύοις και άλλοθεν ήρθε το και ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων, εἰς τὴν εἰ περ τις καὶ ἄλλος τῶν ὄροτέγχων ἐνδελεχῶς ἐνέκυπτεν. Ὅτο δὲ ἀκάματος ἔργατης καὶ περὶ τὸ παρέχειν τὴν ιατρικὴν συνδρομήν εἰς τὴν γείτονα πόλιν, ἡς οἱ κάτοικοι ἐλάττευσον αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ἐν κριτίμοις τῆς πατρίδος καιροῖς οὐ μόνον αὐτὸς ἐνθουσιωδῶς ἔδρα, ἀλλὰ καὶ τὴν νεολαίαν εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς πατρίδος παρέρμα.

(Ο) Δὲ Θ. Ἀρεταῖος, ἀνὴρ καὶ ἔξοχὴν πρακτικός, σπουδάσας τὴν ιατρικὴν ἐν Γερμανίᾳ καὶ καλλιεργήσας τὸν χειρουργικὸν αὐτῆς κλάδον, ἐχρημάτισεν ἐπὶ 30 ἔτη γρηγορώτατος καὶ εὐθυκριμώτατος καθηγητής ἐν τῷ πανεπιστημίῳ καὶ ἐπὶ 23 ἔτη διευθυντής τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς. Διεκρίθη δὲ ὅια τὴν ἄκραν αὔτου δεξιότητα καὶ εὐτοχίαν καὶ μέγρις ἐσχάτων ἤτοι ὁ ἔξοχος χειρουργικὸς ιατρὸς οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀνατολῇ. Μή εὐτυχήσας δὲ ν ἀποκτήσῃ τέκνα, ως τέκνον αὐτοῦ ἔμεινε τὸ πανεπιστήμιον καὶ οὐ μόνον διδόσκων, ἀλλὰ καὶ τῆς διεικήσεως αὐτοῦ μετέχων τὸ ἥγαπτον εἰλικρινῶς καὶ ἐπιστευεν ἐνδομέρχως εἰς τὸ αἴσιον μέλλον καὶ εἰς τὴν συνετήν καὶ ἔντιμον αὐτοῦ διαχείρισιν, διὸ καὶ τελευτῶν σχεδὸν ἀπασκεν αὐτοῦ τὴν μεγάλην περιουσίαν εἰς αὐτὸ ἐκληροδότησεν ἐπὶ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἐπιστρμονικῷ ἀμα σκοπῷ τῆς ἰδρύσεως ίδιας χειρουργικῆς καὶ μαιευτικῆς κλινικῆς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου. Ὅπως δὲ τῆς περιουσίας τὴν διαχείρισιν, οὗτοι καὶ ταύτης τὴν ἔργασιν καὶ διοικήσιν ἀνέτηκεν εἰς τὸ προσφύλλες αὐτῷ πανεπιστήμιον.

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ ἄνδρες, τῶν ἀποίων τὸν θάνατον δικαίως θερίνησε τὸ πανεπιστήμιον.

Πάντες οἱ καθηγηταί, πλὴν τῶν εὐλόγως κωλυομένων ἔξτελλεσαν τὰ ἔκατῶν καθήκοντα ἀνελλιπῶς καὶ μετὰ ζήλου.

Υφηγηταί. Ἐκ δὲ τοῦ πολλοῦ πλήθους τῶν ἐν τῷ προγράμματι ἀναγεγραμένων θρηγητῶν ἀξιού μνεῖας εἶναι ως ἐπιμελέ-

στέρον διδάξαντες οἱ κύριοι Μεσολωρᾶς, Κ. Τάλλης, Η. Λιακόπουλος, Ε. Καλλιοντζῆς, Καλλιθωκᾶς, Τριάντες, Τροχάνης, Μ. Ευαγγελίδης, Σκιᾶς. Νέοι υφηγηταί κατ' ἔγκρισιν τῆς οἰκείας σχολῆς διωρίσθησαν πρὸς τοὺς πολλοὺς ὑπάρχουσιν οἱ ἔξις:

Ο κ. Σωκράτης Παπαθασιλεύς τῆς γεωλογίας καὶ ὄρυκτολογίας.

Ο κ. Μικτάδης Βελλήνης τῆς ἀνατομικῆς.

Ο κ. Τιμολέων Ηλιόπουλος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Ο κ. Ηλίας Λιακόπουλος τοῦ ψωματίκου δικαίου καὶ

Ο κ. Γεώργ. Καλησπέρης ώσταύτως τοῦ ψωματίκου δικαίου καὶ Ο κ. Αθαν. Σ. Μπαπάς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Εἰς τοὺς εὑπαιδεύτους τούτους νέους ἐπιστήμονας εὐχομαὶ οἵτινες, διότι εὐλόγως ὑποτίθενται πολὺν ἔχοντες τοιοῦτον, ἀφ' οὗ ἐξήτησαν νὰ διδάξωσιν ως θρηγηταί, ἀλλ' ἀκροατὰς πολλοὺς η μᾶλλον ωραῖς πρέπει ἀκρόβατην ἀρμοδίας παρὰ τῶν φοιτητῶν, οἵτινες διὰ τοῦ νέου τοσοῦτον ἐπὶ πλέον ἀπασχολοῦνται ὑπὸ τῶν εὐαγγελικῶν καθηγητῶν.

Παραρτήματα. Ἐν τοῖς παραρτήμασι τοῦ Πανεπιστημίου ἐπῆλθον αἱ ἔξτις προσωπικαὶ μεταβολαί.

Ἐν μὲν τῇ κλινικῇ τοῦ κ. Γ. Καραμήτσα ἀντὶ τοῦ Ν. Ηζοπούλου, καγονικῶς ἀπολυθέντος, διωρίσθη ἐπιμελητής ὁ κ. Ν. Καλικούνης· ἐν δὲ τῇ τοῦ κ. Σ. Μαγγίνα ὁ κ. Δ. Μπαλάνος ἀντὶ τοῦ κ. Κ. Λάμπρου ὄμοίως ἀπολυθέντος.

Ἐν τῇ δριθαλμιατρικῇ κλινικῇ τοῦ κ. Α. Ἀναγνωστάκη διωρίσθη ἐπιμελητής ὁ κ. Ηλ. Φιλιππακόπουλος.

Τοῦ φαρμακολογικοῦ ἐργαστηρίου ἐπιμελητής διωρίσθη ὁ κ. Όρεστης Δαλέζιος.

Ο κ. Γ. Τζανετέπουλος διωρίσθη βοηθὸς ἐν τῇ Ἀστυχικῇ.

Ο κ. Λ. Κοτάνωφ προΐχθη εἰς παρασκευαστήν ἐν τῷ παθολογικῷ ὀντομετρίῳ.

Ο μέχρι τοῦδε νομισματογνώμων κ. Ι. Σθερώνος διωρίσθη διευθυντής τοῦ νομισματικοῦ μουσείου.

Μερικών ήτονται παραπτύμασι και έργαστηρίοις και φρουτο-
στηρίοις τούτων πανεπιστημίου γενομένων έργασιων θά δημοσιευθώ-
σιν αἱ προσήκουσαι ἐκθέσεις εἰς ἀς καὶ παραπέμπομεν. Κατ' ἔξι-
ρετιν δὲ περὶ τῶν κλινικῶν ἀνάγκη, νὰ εἴπωμεν ἀλλίγα τινά.

Μεταξὺ τῶν παραρτημάτων τοῦ πανεπιστημίου σπουδαίο-
τατα εἶναι αἱ ἐν τῷ δημοτικῷ νοσοκομείῳ κλινικαῖ. Ἐκ τού-
των ἡ μὲν χειρουργικὴ ἔχει ἴδιαιτέρων τινὰ μικρὰν καὶ χαμηλο-
στεγῇ αἴθουσαν, ἐν ᾧ ἐκτελοῦνται αἱ τε ἑγγειοτέσεις καὶ ἡ κλινικὴ
διδασκαλία. Ἀλλ' ἡ παθολογικὴ κλινικὴ διδασκαλία γνωμένη ἐν
ταῖς αἱθούσαις τῶν ἀξέρωτων ἐνόπιον διακοσίων πολλάκις φο-
σητῶν, οὐ μόνον ἀνεπαρκῆς ἄποδαινει, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅχρον ὄχλητρά
εἰς τε τὸν διδάσκοντα καὶ τοὺς διδασκομένους, πρὸ πάντων δὲ εἰς
τοὺς δυστυχεῖς ἀξέρωτους, ἐπὶ τῶν κλινῶν τῶν ἀποίων τυγχανοῦνται
οἱ φοιτηταί, χρηφιξέρπως ἀγωνιζόμενοι μεταξὺ φιλοανθρωπίας καὶ
ριλομαθείας. Ταῦτα πρὸ πολλοῦ τυγχανούμενα ἡ πρυτανεία καὶ
ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος ἐψήφισε τὴν ἀναγκαῖαν διαπόνητην πρὸς ἀνέ-
γρεσιν ἴδιας πρὸς τῷ νοσοκομείῳ οἰκεδουμῆς τῆς παθολογικῆς κλινι-
κῆς. Ἀλλὰ σφια ἔτη εἴχον παρέλθη καὶ τὸ ἀναγκαιότατον ἔργον
ἔμενεν ἀνεκτέλεστον. Εὐτυχῆς τις περίστασις, ἡ εἰσπραξία τῶν ἐκ
1000 ἀγγλικῶν λιβρῶν ἀλγροδοτήματος τοῦ ἀξιμνήστου Σταύρου
Νεαρεπόντη, διευκόλυνεν ἐν τῷ μέσω τῆς οἰκονομικῆς δισπραγίας,
ἥτις προφενῶς ἦπειλει καὶ τὸ πανεπιστήμιον, τὴν ἀνέγρεσιν οὐ
μόνον ταύτης, ἀλλὰ καὶ νέας ὑπεράνω αὐτῆς χειρουργικῆς κλι-
νικῆς, ἥτις προταθεῖται ὑπὸ τοῦ νέου καθηγητοῦ κ. Γαλβάνη, ἐνε-
κρίμη ὑπὸ τῆς συγκλήτου. Διὰ τῆς προσθήκης τῆς νέας ταύτης
ὑφισεντοῦς πτέρυγος τοῦ νοσοκομείου, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται ἡ πα-
θολογικὴ καὶ χειρουργικὴ κλινικὴ μετὰ τῶν ἀπεραιτήτων εἰς ἐκα-
στον τῶν τεσσάρων καθηγητῶν δωματίων, ἡ ἐν τῷ νοσοκομείῳ
διδασκαλία οὐ γίνεται τοῦ λειποῦ μετά πάσης ὀνέσεως καὶ εύμα-
ρειας τῶν τε διδασκομένων ἰατρῶν καὶ τῶν νοσηλευομένων
ἀξέρωτων.

Ἐπὶ τῆς προκατόχου πρυτανείας κατὰ πρῶτον ἐτελέσθη πολλὰ

μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀλγροδότου ἔτη ὁ Λασσάνειος ποιη-
τικὸς ἀγὼν καὶ ἐδαπανήθησκεν εἰς αὐτὸν δραχμαὶ 3226.
Ἐπειδὴ δὲ τὸ κατ' ἓτος ὠρισμένον πρὸς βράβευσιν τῶν ποιη-
μάτων καὶ ἄλλας συμπαρουσιώτες ἵστανται ποσὸν εἰναι 1000
περίπου δραχμαῖ, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προκηρυχθῇ ἐπὶ τῆς ἐμῆς
πρυτανείας ὁ ἀγὼν αὕτος, ἢν καὶ πολλάκις ἀνωμύμως εἰς τοῦτο
παρεκινήθῃ, πρυτανεία ὑπὸ ἀνυπομόνων ἀγωνιστῶν. Ἡ ἀπα-
ραίτητος παρ' ἥμων τῆς προκτρύνεως ἀναβολὴ, θέλει ἀναγ-
κάσῃ τοὺς θερμουργοὺς ποιητὰς νὰ ὑποβληθῶσιν ἀκούσιας
εἰς τὸ τοῦ Ὁρασίου παράγγελμα: nonumque prematur in
annum, τὸ ὅποιον ἐλπίζομεν ἔτι 0' ἀποδῆ ἐις αὕτους πολὺ
φρελιμώτερον πρῷα τὴν ἐσπευσμένην ἐκ τοῦ χρώνος συγ-
κίνησιν.

Τὸ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν τριῶν ἱεραρχῶν τελούμενον μνη-
μότυνον τὸν εὔεργετῶν τοῦ πανεπιστημίου ἐτελέσθη καὶ
ἀρέσας, ἱερουργούσης τοῦ Σεβαστοῦ Μητροπολίτου Ληγού, Κυ-
ρίου Περμανού, ἐν πάσῃ κοιριστῇ καὶ εὐταξίᾳ, πλὴν ὅτι δὲν
ἀπηγγέλθη ἡ συνήθη λόγος, διέστη τρεῖς τῶν ἀριμαστῶν τέρερων
συναδέλφων παρακληθέντες δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀναλάβωσι τὴν
ἐντολὴν ταύτην. Ἀλλως δὲ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν εἶναι ἡ
πρώτη.

Ἐορταί. Εἰς τρεῖς ἐπιστημονικὰς ἑορτὰς προσκληθήσαν τὰ ἡμέ-
τερον πανεπιστήμιον ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς δὲν ἐδυνήθη μέν, ὡς
ἄλλοτε, νὰ παραπῇ δι' ἐπίτροπος ἀπεσταλμένων ἀντιτεροσώ-
πων ἐνεκκ τῆς διυτικείας τῶν περιστάσεων, ἀλλὰ συμμετέ-
σγεν δύμως αὐτῶν κατ' ἄλλου πρόπον. Καὶ πρῶτον μὲν τὸ Πα-
πατινίω πανεπιστήμιον, τελοῦν τῇ Η Δεκαερτίου τοῦ παρεκ-
θόντος ἔτους τὴν τριακοστήν ἀκμὴστηρίδα τῆς πρώτης ἐν αὐτῷ
διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν τοῦ περιβολήτου Γαλιλαίου, προ-
σεκάλεσε δι' ὠραίας λατινικῆς ἐπιστολῆς τὸ ἡμέτερον πανεπι-
στήμιον, ἵνα τυνερτάσῃ πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου φυσικοῦ καὶ
μαθηματικοῦ ἐπιστήμονος. Εἰς ταύτην ἀπηγνήσαμεν δι' ἄλλην-

καὶ ἐπιστολῆς^(*). Επειτα κατὰ τὴν ἔβδομην περίοδον τῶν γενεθλίων τοῦ μεγαλοφύους ἐπιστήμονος καὶ εὐεργέτου τῆς ἀν-

(*) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔχει ὡς δεξῆς:

ΤΩΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΑΙΤΟ
ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΤΑΓΙΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ
δ τοῦ Ἀθηνησ πρύτανος καὶ ἡ σύγκλητος χαίρειν.

Πάντα δομένων ἡμῶν ἀφίκετο μαζὶ Ὑμῶν ἡ ἀγρυπνία περὶ τῆς Γαλλικῶν Σορτῆς. Καὶ προσῆπε μὲν αὐτὸν τινα τῷριν ἡμετέρων παραγενόμεναι καὶ ἀνθίσειν τῆς αἰώνιης ἀγαλάνων μετασχόντα περιφανεστέρων τὴν τένειαν ἐπιδεῖξαι καὶ σπουδομηδόπτερον τὰ συγχαρητήρια προσενεγκεῖτον τοῦ καθ' ἡμῖς πανεπιστημίου. Επειδὴ δὲ πολλὸν ἔγειραι καὶ ἀφέντοι πολεμάσιον αὐτὸν ἐνεργῶσσεν, ἔδεστον ἦμοι τε καὶ τῇ περὶ ἡμὲν ἀκαδημαϊκῆς σεγκλήτῳ διε τοῦδε τῷ γράμματος. Υμᾶς τοὺς χρυματίνας ἰσορτάζοντας προσευτεῖν.

Ινδίν μὲν ἡ καλλίστη εἰκότας πάντα σεμνίστηκε τὸ ἱερῆς ἀρχῆς
σημα τὸν Γαλλικὸν γεγραμένη. Αὐτὸς γὰρ ἐπείτος, τῆς ἵκουσες ἐπιστήμης
ἔργωντος πεφυσώς σφιδόστατος, μηταργόγος αὐτῆς ἀπεδείχθη ἐργεό-
τατος ἡμαὶ καὶ ἀνδραιότατος, μὴ τότε περὶ τῷριν διέγουσιν τῷριν ἀνθρωπῶν
πολλὴν κατακεχυμένην σογοῖν τῷ φοτὶ τῆς αἰώνιης διδασκαλίας ἐρδια-
μένος διακεδίας. Καὶ ἡ Ἐλλὰς δὲ οὐκ ἀπεικότος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
τετικεψέντοις λημάλλοντα μῆσπερ ἔγαναμα γὰρ Εὐζελεῖδηρ τε καὶ Ἀργι-
μῆδη καὶ Ἐπιαρχοὶ καὶ Πητούμενοι παρασχορέη ἡδέως ἔθεάσιν τῷριν
ἐκ τοῦ αὐτοῦ τῷριν Γαλλικὸν ἱαμπηδάνα πανταχόντα περιανγάσσασαν.

Ἄστι μὲν οὖν μακιώναι καὶ ἀγαπήντη ἡγεμοίμεθι ἡμεῖς τὴν παρὸν Ὑμῖν
τῆς ἐλαττήμεις ἐστιν, ἥπερ ἀπὸ Γαλλικῶν ἀρξαμένη ἡγίουν τοῖς
αὖτα τὸ φῦτον ὥδεποι ἐκαθιστο τῷριν τοῖς δεομένοις ἐχγένεσα, οὐχ
ἡκατον δὲ καὶ πολλοῖς τῷριν Ἑλλήνων, δουι τοῖς οὐκοι δοκεῖσι τῷριν βιοῦν
ξεγόντα παραδίπτοντες ἡμὲν τῆς ἐπιστήμης ἴατροῖν τε τὸ Ὑμέτερον
πρωσέθεον πανεπιστήμονος κακάθειρ, πολλὰς εἰδότες τοῖς διδασκάλοις γά-
ρμας, ἐλευθερίας τε καὶ ἐπιστήμης κήρυκες εἰς τὴν ἐπιτὸν ἐπαρέκμη-
πτον διατρέπονται. Νῦν δὲ ἰσοτῆρ Ὑμῖν ἀγοναντεῖ τῇριν τριακοσιοῖς ἀπ-

θρωπότητος Pasteur προσεκλήθη καὶ τὸ ἡμέτερον πανεπιστήμιον
ἕνα συμμετάσχη τῆς πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐν τῷ μεγάλῳ ἀκριβεά-
τρῳ τῆς Νέας Σορβόννης τῇ 15 Δεκεμβρίου πελεσθείσης ἐφτῆς.
Πρὸς τοῦτο ἡ μὲν ιατρική σχολὴ ὄντωντον ἐπίστροπον αὐτῆς τὸν
Ὥμοιοντον ἐν Ηαρισίοις καθηγητὴν τῆς Ιατρικῆς κ. Γ. Παντζήν, ἡ
δὲ πρυτανεία τοῦ λεγραζούχως ἐπεμψε συγγαρητήρια πρὸς τὸν ἔξοχον
ἄνδρα. Τελος εἰς τὴν Νεαπόλην γενόμενα ἐπίσημα ἀποκαλυπτή-
ρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐπιφανεῖς κριτικοῦ καὶ φιλοπάτριδος λο-
γιστοῦ Φραγκίσκου de Sanctis προσκλήθην τὸ ἡμέτερον πανεπι-
στήμιον παρέστη, διὸ τοῦ αὐτῷ γενικοῦ ἡμῶν προξένου κ. Γ.
Τυπάλδου.

Κληροδοτήματα. Πλὴν τοῦτον μνημονευθείστης εἰσπράξεως τοῦ
εκ 1000 λισσῶν κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Στ. Νεγρεπέντη
κατελειφθῆσαν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τὰ ἔξτις κληροδοτήματα.

Ο ἐνταῦθα ἀποβιώσας εὐπατρίδος Ἀθηναῖος Μηχ. Χαλκο-
κονδύλης κατέλιπεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον δρ. 300, αἵτινες καὶ
εἰσπράχθησαν.

Ο ἐκ Σύρου ἐν Ηαρισίοις ἀποίκων γενερὸς Ιατρὸς Νικόλαος
Οικονομίδης, ερόφυρος μὲν τοῦ ἡμέτερον πανεπιστημίου, συμ-
πληρώσας δὲ τὰς ιατρικὰς τοῦ σπουδᾶς ἐν τῇ πρωτευόστῃ τῆς
Γαλλίας, κατέλιπε τὴν ἀξιόλογον αὐτοῦ βιβλιοθήκην εξ 132
κορψῶν δεδεμένων τέμρων γεωτάτων συγγραμμάτων καὶ πολύτι-
μον μικροσκόπιον μετ' ἄλλων διπτικῶν ἐργαλείων. Ήερὶ τῆς ἀπο-
στολῆς αὐτῶν ἐφόρησε μετὰ πολλῆς προθυμίας καὶ ἀκριβείας ἁ

φιετηρίδι τῆς πρώτης ἢν Ηατανάρι διδυσκαλίας τοῦ βαθυρογοτάτου ἐπι-
στήμιους ἐπιστέλλειν μετ' οἱ τοῦ Ἀθηνησ Ηαρισιστημόν πρωτόπατροι ἐκ
μέσης καρδίας ἀκρατερῆ συγχαρητήρια, εὐχόμενοι καὶ εἰς τὸν ἐπόριον
χρόνον τοιούτος τῆς ἐπιστήμης διφηροῦς θεράποντος γήνεσθαι τῇ Ἰα-
τρῷ, οἷος ἐκεῖνος ἦρ διαμήνιος Γαλλικός.

Ἐτ τοῦτον τῷ καὶ Νοεμβρίου ΑΩ-Β.

Ο πρύτανος
Ι. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ

ἐν Σύρῳ Ιατρὸς κ. Α. Καλομενόπουλος, πρὸς ἣν ἐξεφράτησεν τὴν
ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην. Καὶ τὰ μὲν βιβλία καταγραφέντα παρε-
δόθησαν εἰς τὴν ἔφορίαν τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, τὰ δὲ
μικροσκόπιαν καὶ τὰ ὅπτικὰ ἐργαλεῖα κατ' ἀπόδοσιν τῆς συγχλή-
του παρεδόθησαν εἰς τὸ ὄρθραλμιατρεῖον, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς
τὴν ἐν αὐτῷ διδασκαλίαν τῆς ὁρθαλμιατρικῆς.

Ουσίας φύσεως δωρεά ἐνε τῇ γενομένῃ ὑπὸ τῆς Κυρίας Λειτου.
Τεωρητικόν, ἡτις ἐδώρησεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τὴν ιατρικὴν
βιβλιοθήκην καὶ τὴν χειρουργικὴν παξίδα τοῦ μακαρίου συζύγου
αὐτῆς Λ. Γεωργιάδου. Καὶ ταῦτα τὰ βιβλία παρεδόθησαν εἰς
τὴν ἔφορίαν τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, συμποσιόμενα εἰς
τόμους καὶ τεύχη 321.

Τετάρτη δωρεά ἐνε τὸς ὁμογενοῦς πρίγκηπος Γρηγορίου
Κωνστ. Σούτσου, δραὶς ἐπιδημῶν ἐπ’ ἐσγάτων ἐνταῦθα ἀνήγ-
γειλε διὰ φιλοφρονεσπάστης ἐπιτολῆς, ἀποπνεούστης γυναικὸν αὐ-
λογενεῖας αἰσθηματος ἐκ τῶν χαρακτηριζόντων τὰς εὐγενεῖς σίκα-
γενεῖας τῆς παρελθούστης γενεᾶς, ἃ τι ἐπιθυμῶν τὸ καλὸν ἐμπόνον νὰ
συγτελέσῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν φιλοσοφικῶν σπουδῶν τῶν πο-
σοθέου παρημελημένων ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Πλάτωνος, ν’ ἀποδώσῃ
δὲ καὶ τὰ τραχεῖα εἰς τὸ γραμμέτερον πανεπιστήμιον, ἐν ᾧ ἐξεπαιδεύ-
θη, κατέβηκεν εἰς τὴν ἑλικήν τράπεζαν 20,000 δρ., ἵνα ἐκ τῶν
τόκων αὐτῶν βραχεύσῃ κατὰ τετραετίαν τῇ ἀριστῃ τῆς Ἑλλήνος
πραγματείας περὶ φιλοσοφικοῦ θέματος δριτητομένου ἐκάπιστε
ὑπὸ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς. Η πριτανεῖα καὶ τῇ σύνχλητος,
ἀποδεγμένα τὴν δωρεάν, ἐξέρρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς
τὸν εὐγενῆ ὄνδρα. Η δὲ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ ἀπέκειται
εἰς τὰς ἐπεργαμένας πριτανείας.

Πέμπτη καὶ κρατιστὴ πασῶν εἶνε τῇ κληροδοτηθεῖσα ποσ-
τοῦ ἡμῶν συναδέλφου Θ. Ἀρεταίου. Διὰ τῆς διατήκης
αὐτοῦ ἐγκαθιστᾶ κληρονόμους τὸν ἀδελφὸν τοῦ Γεώργιου, τὸν
ἱερεὺν τοῦ κ. Ηλίου Δ. Ζέγγελην καὶ τὸ πανεπιστήμιον.
Ἄλλι ἐκ τῶν μερικῶν αὐτῆς διατάξεων καταστίνεται δριτη-

τον αὐτοῦ κληρονόμον ἡθέλησε ν’ ἀφίσῃ τὸ πανεπιστήμιον.
Τὴν δὲ θέλησιν ταύτην τοῦ μακαρίου καὶ οἱ συγχληρονόμοι το-
σοῦτον ἐσεβάσθησαν, ὥστε παρέσχον εἰς τὴν πριτανείαν πᾶσαν
συνδρομήν, ἵνα ἡσύχως καὶ ἀνέτως περιέλθῃ ἀκέραιον τὸ ὑπὲρ
τοῦ πανεπιστημίου ὠρισμένον μερίδιον. Γενομένης λοιπὸν ἐν
τάξει καὶ τῆς ἀπογραφῆς καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ μεριδίου τού-
του, ἐγνώσθη δτι ὁ μακαρίτης Ἀρεταῖος κατέλιπεν εἰς τὸ πα-
νεπιστήμιον περιουσίαν, ἡτις μετὰ τὴν ἀφάρεσιν τῶν διαφέρων
κληροδοτημάτων ἀνέρχεται εἰς δρ. 845,000 περίπου κατὰ τὴν
προχείρως γενομένην ἐκτίμησιν.

Συνίσταται δὲ αὕτη ἐκ τῶν τριῶν οἰκιῶν, δύο μεγάλων
καὶ μιᾶς μικρᾶς, ἐκ χρεωγράφων, ἐκ ὀχανείων ἐνυποθήκων καὶ
ἐπὶ ἐνεγύρῳ καὶ ἐκ συναλλαγμάτων, ἕτι δὲ ἐκ τῶν ἐπιστημονι-
κῶν αὐτοῦ χειρογράφων καὶ τῆς ιατρικῆς βιβλιοθήκης καὶ τῶν
χειρουργικῶν αὐτοῦ ἐργαλείων. Πάντα ταῦτα παρελήφθησαν,
καὶ τὰ μὲν βιβλία (1200 τὸν δρ.) καὶ χειρόγραφα καταγρα-
φέντα παρεδόθησαν εἰς τὴν πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην τὰ
δὲ ἐργαλεῖα ὡς αὐτῶς ἐπιμελῶς καταγραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Κ.
Λάζαρου, παρεδόθησαν εἰς τὴν πρόθυμον ἐπιμέλειαν τοῦ κ. Γ.
Ἀρεταίου, μέχρις οὗ κατατεθῶσιν εἰς ἀποωρίσθησαν. Ἐν τοῖς
λογιστικοῖς πίναξιν εὑρίσκεται λεπτομερῶς ἀναγεγραμμένη ἐν
ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ τῇ κληροδοτηθεῖσα περιουσίᾳ.

Καὶ δὲ μὲν σκοπός, δι’ ὃν κατελείφθη τὸ κληροδότητον
εἶνε, ὡς εἴπουμεν, φιλανθρωπικός ἀμα καὶ ἐπιστημονικός, τῇ ἕρμη-
σις ἐν τοῖς πέριξ τῶν Ἀθηνῶν κλινικῆς χειρουργικῆς καὶ γυναικο-
λογικῆς ἐπ’ ἐνόματι τοῦ ὄστρου καὶ τῆς Ἄλενης Ἀρεταίου.
Μετὰ δὲ τὴν παραλαβὴν τῆς περιουσίας γι πριτανεία, ἐπιθυμοῦσα
ώς σάγιστα νὰ προΐτῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εὐγενεῖς προθέσεως
τοῦ φιλονήστου κληρονόμου, ἀπετάθη εἰς τὴν ιατρικὴν σχολήν, ἵνα
γνωμοδοτήσῃ πρώτιστα μὲν πάντων περὶ τοῦ ἀρμοδιωτέρου τῶν
πέριξ τῶν Ἀθηνῶν πρὸς ἕδρασιν νοσοκομείου χώρου, εἶτα δὲ καὶ
περὶ ἄλλων παρεπομένων ζητημάτων. Ἀλλὰ δυστυχῶς ή κατη-

τεία τῆς λογιστικῆς συγχώνεως, καὶ τοι πολλάκις παρακληθεῖσα, οὐδὲν ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς ἔνεκονωσεν εἰς τὴν πρυτανείαν ἔνεκα τῶν ἐπελθουσῶν, ὡς φαίνεται, θεριῶν διακοπῶν.

Μεταβαίνομεν εἰς τὸ ἔσχατον καὶ σπουδαιότατον χεράλκιον τοῦ πάρεντος λόγου, τὸ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως. Κατὰ κόρον ἔξετραγωδήθη ἡ ἀνωμαλία, ἡ ἔνοχος ἀταξία καὶ ἡ τοῦ πανεπιστημίου Κημία ἡ ἐπικρατήσασα κατὰ τὴν λογιστικὴν καὶ ταμιακὴν διαχείρισιν μέχρι τῆς πρυτανείας τοῦ 1890—91. Τὸ δὲ μέτρα τὰ ληφθέντα ἐπὶ τῆς πρυτανείας ταύτης κατ' ἀνάγκην ἐδημιούργησαν χάος, ἃς οὖν ὠφειλεν δύον τάχιστα νὰ ἔξελθῃ τὸ πανεπιστήμιον. Καὶ ὁ μὲν ἀξιότιμος προκάτοχός μου κ. Ηαστος Τσάννου μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ προθυμίας πρὸς τοῦτο ἐργασθείς, κατώρθωσε νὰ συνταχθῇ ὑπὲ εἰδικῶν ἀνδρῶν καὶ νὰ κυρωθῇ ὑπὲ τῆς Κυβερνήσεως Κανονισμὸς τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ πανεπιστημίου, βστις, ἀκριβῶς καὶ πιστῶς ἐφαρμοζόμενος, δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ διαχείρισιν ἀπὸ πάσης λογιστικῆς καὶ ταμιακῆς συγχύσεως καὶ καταχρήσεως. Καὶ μερική τις μὲν λογιστικὴ ἐργασία κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ γένους κανονισμοῦ ἔγεινεν ἥδη καὶ ἐπὶ τῆς προηγουμένης πρυτανείας, τῇ συμπράξει τοῦ κ. Ιω. Σακελλαρίου, ὑποδιευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῆς Εθν. Γραπτῆς μετ' ἄκρας προθυμίας καὶ θερμοῦ ζήλου ἐργασθέντος ὑπὲρ τῆς διευθέτησεως τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ πανεπιστημίου. 'Δλλ' ἐπειδὴ ὁ νέος κανονισμὸς ἐκυρώθη μόλις κατὰ τὸν Ιούνιον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἡ πλήρης αὐτοῦ ἐφαρμογὴ ἀπέκειτο εἰς τὴν ἔμμην πρυτανείαν. Καὶ τῷ ὅντι ἐν ἔτος θὰ ᾧτο ἰκανὸν ὡστε νὰ ἐγγράφωσιν εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία οὐ μόνον αἱ λογιστικαὶ καὶ ταμιακαὶ πράξεις τοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ πάντα δι' ἀναδρομικῆς ἐργασίας ἐπιβάλλει ὁ νέος κανονισμὸς πρὸς τελείων ἐξακρίβωσιν τῆς περιουσίας τοῦ πανεπιστημίου, ἀν ὑπῆργον τὰς κατάλληλα δργανα πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν. 'Αλλὰ δυστυχώς οἱ πρὸς τοῦτο τεταγμένοι ὑπάλληλοι, ὅλως ἀξιότιμοι ἀνδρες, οὓς εὗρον διω-

ρισμένους ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς προγραμμένης πρυτανείας, ἐνέλαβον ἔργον ὑπέρτερον τῶν ἔκυτῶν δυνάμεων. Τούτο μετὰ λύπης παραπορήσαντες ὅπε τῶν πρώτων ἥδη μηνᾶν ἡγωνίσθημεν νὰ θεραπεύσωμεν τὴν Ἑλλειψιν ταύτην καὶ παρακαλέσαμεν ἐπανειλημμένως τὴν Κυβερνήσεων προφορικῶς καὶ ἔγγραφως νὰ διορίσῃ ἀντί αὐτῶν ὅλους ἐπαρχεστέρους, ἀλλὰ δυστυχώς δὲν εἰσηχούσθημεν. 'Ηνεκα τούτου καὶ τῆς μακρᾶς ἀσθενείας τοῦ λογιστοῦ κ. Στεφανάκου ἡ λογιστικὴ καὶ ταμιακὴ ὑπηρεσία ἐχώλαινεν οὕτως ὡστε ἐκινδύνευε τὸ πανεπιστήμιον μετά τὴν κύρωσιν τοῦ νέου κανονισμοῦ ν' ἀρήσῃ αὐτὸν ἀνεῳχτοστον καὶ νὰ βλέπῃ τὸ χάος πάλιν καὶ τὴν σύγχυσιν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῷ λογιστηρίῳ. Εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν περιελθόντες ἡναγκάσθημεν κατ' ἔγκρισιν τῆς συγκλήτου νὰ προσλέθωμεν διὰ προσθέτου δαπάνης ἀπὸ τοῦ 'Απρίλιου μηνὸς βοηθὸν τοῦ λογιστηρίου πεπαιραμένον καὶ ἐργατικὸν τὸν κ. Λεων. Βελισσάριον, στηρίου πεπαιραμένον καὶ ἐργατικὸν τὸν κ. Ιω. Σακελλαρίου ἥρχισε νὰ ἐγγράφῃ εἰς τὰ οἰκεῖα βιβλία τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὑπαγορευομένας ἔγγραφάς, αἵτινες καθιυστέρουν ἀπὸ τοῦ 'Οκτωβρίου. Μετὰ δὲ τὴν ὑπὲ τῆς νέας κυβερνήσεως ἀπόλυτιν τοῦ λογιστοῦ κ. Στεφανάκου (ἢ Τσουγίου), προσληφθέντος καὶ ἐτέρου βοηθοῦ τοῦ κ. Λεων. Ηχνταζόπουλου, ἐξηστραλίσθη τὸ ἐνήμερον καὶ γ' ἀκριβεῖα τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας. 'Ο, τι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπιβαλλούμενον δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν διὰ τοὺς προειρημένους λόγους νὰ ἐκπελεῖται, εἰνε γ' ταχτοποίησις ὅλων τῶν βοηθητικῶν βιβλίων, ὡς καὶ γ' τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν πρὸ τοῦ 1891 χρήσεων. Κατὰ δὲ τὰ ὅλα τὸ λογιστηρίον εἶνε ἐνήμερον καὶ ἀκριβές. 'Ομοία καὶ πολὺ ταχυτέρα βελτίωσις ἐπῆλθε καὶ εἰς τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν· διέτει ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν Εἰ Ιουνίου ἀπολυθέντος κ. Ηέτρου Ηαυλίδηου διωρίσθη ταμίας τοῦ πανεπιστημίου κατὰ πρότασιν τῆς πρυτανείας ἡ κ. Ηαντελῆς Γ' εωργαντᾶς, ἀνὴρ παρὸ πάντων ὄμολογουμένης ἀκριβεῖας, ικανότητος καὶ τιμοτητος.

Πρίν έτι έπέλθη γή θεραπεία αύτη εἰς τὴν οἰκονομικήν υπηρεσίαν του πανεπιστημίου, γή σύγχλητος, ἀστηματικός διὲ τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν, τὴν ὅποιαν ἐθημιούργγησεν γή ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν παρεισφῆσας ἐπέμβασις τῆς πολιτικῆς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του πανεπιστημίου, ήτις εἶναι ἀγαπηθειμένη, μόνον εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἔθεωρησε καθηκον αὐτῆς ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἔγγραφον, ὑπογεγραμμένον ὡς τοῦ πρυτάνεως καὶ τῶν συγκλητικῶν, δι' αὑτοῦ παρεκάλεσεν ἕπως τοῦ λοιποῦ γή κυβέρνησις μηδένα διορίζῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πανεπιστημίου ὑπόλληλον ὅνει προτάσεως τῆς πρυτανείας ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς συγκλήτου. Διὲ τοῦ οὕτου πρώτου μὲν θὰ ἐκλείψῃ γή ἀκατανόητος τῷ θντὶ ἀτοπίκ τοῦ γά βλέπῃ τις ἐν τῇ διαχείρισι τῆς περιουσίας του πανεπιστημίου ὅργανα μισθοδοτούμενα μὲν ὑπὸ τούτου, διοριζόμενα δὲ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐν ἀγγοίᾳ καὶ ὄντες τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ· δεύτερον δὲ γή εὐθύνη περὶ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ διαχείρισεως ἥθελεν ἀποδοθῆ ἀμέριστος καὶ ἀκεραίς εἰς τὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀρχὰς καὶ ἐν περιπτώσει πλημμυρελαίας τυός τούτων, θὰ ἐδύνατο μετὰ οἱρέους νὰ ἐλέγῃ αὐτὴν γή κυβέρνησις, ἐν διὰ τοῦ αὐθαιρέτου διορισμοῦ παρὰ τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων τοῦ γραμματέως, τοῦ λογιστοῦ καὶ τοῦ ταρίου μέρας τῆς εὐθύνης ἀπὸ τῶν ἀρχῶν του πανεπιστημίου μεταβαίνει εἰς τὰς κυβερνήσεις· τρίτον δὲ ἥθελεν ἐνισχυθῆ, τὸ γνώρισμα πάστης ἀγαθῆς διοικήσεως, γή μονιμότης τῶν ἐντίμων καὶ ἴκανῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, οὐδὲ θὰ συνέβαινε τὸ προφανές ἀπόπημα, ἐπερ εἴδουμεν ἐπ' ἐπιχάτων μᾶλιστα· ἐντὸς τῶν δύο τελευταίων πρυτανεῖων εἰδόμεν εἰς τὴν θέσιν του γραμματέως τὸν κ. Ἀριστ. Προβελέγγιον, καὶ τὸν κ. Κ. Πολυγένη, καὶ πάλιν τὸν κ. Α. Προβελέγγιον· εἰς τὴν θέσιν του ὑπογραμματέως τῶν συγλῶν, τὸν κ. Λ. Φαρσῆν, τὸν κ. Α. Φαρμακόπουλον καὶ τὸν κ. Α. Κολαλέξην· εἰς τὴν θέσιν του λογιστοῦ τὸν κ. Στ. Ηλυμένον, τὸν κ. Ἀρ. Ζαφειρόπουλον, καὶ τὸν κ. Η. Στεφανάκον, ἀπολυθέντα καὶ τούτου,

εἰς τὴν θέσιν του παρίου τὸν κ. Γ. Τριγγέτων, τὸν κ. Η. Παυλίδην καὶ τὸν κ. Η. Γεωργαντῶν. Οὔτως ὁστε, ἐν δὲν διετηρεῖσθαι τῇ θέσει του καὶ τὸν κ. Κ. Εαυθοπουλίδης, ὁ ἐργατικώτατος ὑπογραμματεὺς τῆς πρυτανείας, καὶ μόνος εἰδήμων τῆς περὶ αὐτὸν γραμματεὺς τῆς πρυτανείας, καὶ μόνος εἰδήμων τὸν χρηστὸν γραμματέα κ. Α. Προβελέγγιον ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀνεπλήρωσε καὶ διέπολλαχῶς ὑπὸ οἰκογενειακῶν θλιβερῶν δυστυχημάτων δοκιμασθέντα; γή διείσχησις του πανεπιστημίου θὰ περιήρχετο εἰς ἀδιέξοδον ἀμηχανίαν καὶ ἀληθὸς χάσος. Τὰ κακὰ ταῦτα θέλουσαν προλάβη διὲ τὸ μέλλον γή πρυτανεία καὶ σύγχλητος του πανεπιστημίου οὐ μόνον τὸ εἰρημένον ἔγγραφον ἀπέστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὶ γὰρ καταστήσῃ προδηλωτέρων τὴν γνώμην αὐτῆς καὶ γετον, ἀλλὶ γὰρ καταστήσῃ προδηλωτέρων τὴν γνώμην αὐτῆς καὶ δραστικωτέρων τὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβιβληθεῖσαν περάληρσιν, καὶ ἀλλοι τοι ἐπράξεν, διὰ τὸ αὐτῆς ἐξηρτῆσθο· διέγραψεν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ του ἐνεπτώτος ἔτους τὸν μισθὸν του γραμματέως καὶ λογιστοῦ, ἀρνουμένη τούλαχιστον γή ἐνταμείην, ὑπαλλήλους, εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἐποίων οὐδαμῶς συμμετέσχε··· Ας ἐλπίσωμεν δὲ τοῦ λοιποῦ καὶ τῶν κυβερνήσεων γή ἐπειθάσεις θὰ περιορισθῶσι μόνον εἰς τὴν πατρικὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν νόμον ἐλεγγχον, καὶ τῆς πρυτανείας καὶ συγκλήτου γή στάσις θὰ εἴνε ἀνένδοτος εἰς πᾶσαν ἐκτροπὸν ὑπὸ τῆς πολιτεικῆς ἐκμετάλλευσιν του πανεπιστημίου. Εἰς τὴν ἔντυπον λογοδοσίου θέλουσιν τοῦ πανεπιστημίου. Εἰς τὴν ἔντυπον λογοδοσίου θέλουσιν τὴν ἐπισυναφῆ πίνακες, διὸ τὸ περιεχόμενον εἶναι α' γή κίνησις τοῦ ταρίου κατὰ τὸ παρελθόν ἔτους· δ' ὁ γενικός ισολογισμὸς τῆς ταρίου κατὰ τὸ παρελθόν ἔτους· διὰ τὸ γενικός ισολογισμὸς τῆς ταρίου κατὰ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του πανεπιστημίου κατὰ τὴν 31 διαχείρισεως τῆς περιουσίας του πανεπιστημίου κατὰ τὴν Λιογόδοτον, καὶ γ' ἐπ' ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων του πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1892—93 μετὰ λεπτομερῶς ἀναλύσεως ἐκατέρων. Εκ τῶν πινάκων τούτων εὑλογίγνονται εἰναι ν' ἀνακοινώσοι ἐνταῦθα ἐν ἀκρᾳ συντομίᾳ τὰ ἔξις ἐγόμενα:

Α' ὡς πρὸς τὰ ἔπιπλα του πανεπιστημίου ἐσόδα διετηρεῖσθαι ταῦτα προϋπολογισθεῖσαν μὲν ἐκ δρ. 281,994, εἰσεπράγμησαν

εὶς δρ. 317,523. Ήπειρον διαφορὰ εἰς δρ. 36,529 προσήλθεν, ἔκτὸς τῶν φυσικῶν αὐξῆσεων ἐν τισι κεφαλαιοῖς τοῦ προϋπολογισμοῦ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ δύο μὴ προϋπολογισθέντων ἑσδόδων, τοῦ μὲν ἐκ 1000 ἡγγλικῶν λιρῶν τοῦ ἀληροδοτήματος Στ. Νεγρεπόντη, τοῦ δὲ ἐκ 18,000 ἀποδοθεῖσῶν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν ἀσκήτρων τῶν ὑπὸ τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ δημόσιον καταβληθέντων, ὃν τὸ πεσόν, ὡς ἄγνωστον, δὲν περιελήφθη εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

Β'. Ως πρὸς τὰ ἔξοδα στὶ ταῦτα προϋπελογίσθησαν μὲν εἰς δρ. 236,349· ἀλλ' ἡ διηγήση δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς δρ. 344,412. Τὸ πλεονάζον τῆς δαπάνης ἐκ δρ. 108,063, διὰ τὸ διπλὸν ἐγρήγορθησαν ἔκτακτοι καὶ ἀναπληρωματικοὶ πιστώσεις, προσήλθεν ἐξ ἔκτακτων καὶ ἀπροβλέπτων ἀναγκῶν. Τοιαῦται δὲ ἡσαν ἡ διαστήριξις καὶ μεταβρύθυμισις τοῦ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν τῶν φοιτητῶν κατάπτωσιν ὀφειλούμενος ἀνατομίᾳ, γη ἰδρυσις τῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ δύο κλινικῶν τῆς παθολογικῆς καὶ χειρουργικῆς, περὶ ᾧ τὸ δῆμος εἴπομεν, καὶ ἡ ἐξόφλησις πολλῶν χρεῶν, ἵδιας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἀπὸ παρελθόντων ἐτῶν ὀφειλομένων, διὰ τὰ διπλὰ ἥκουε πικράς καὶ δικαιαῖς μορφὰς τὸ πανεπιστήμιον. Ἐκ τοῦ συνόλου δριών τούτου τῶν δαπανῶν ἐὰν ἀρχαιρεθῶσιν αἱ γενόμεναι διὰ τὸ ἀνατομεῖον, τὰς δύο κλινικάς, διὰ προσαυξήσεις ἀκινήτων, ἀγορὰν καὶ δέσιν ἐπιστημονικῶν βιβλίων, αἵτινες, ἀνερχόμεναι εἰς δρ. 58,696, καταλογίζονται εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ πανεπιστημίου, ὑπολείπονται καθαρὰ ἔξοδα ἐκ δρ. 283,715. Η δὲ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν κατὰ τὸ ληξιανότερον πραγματικῶν ἑσδόδων 317,529 ἐπὶ πλέον διαφορὰ ἐκ δρ. 31,807, εἶναι αὐξῆσις τῆς περιουσίας τοῦ πανεπιστημίου. Ἀλλ' ἡ αὐξῆσις αὕτη, προὶόν τοῦ ἐκτάκτου ἀληροδοτήματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐξῆσις τῶν ἐσόδων τῆς περιουσίας τοῦ πανεπιστημίου· διότι ταῦτα τούτων ἐμειώθησαν μὲν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προγραμματα ἔτη σπουδαίως, θὰ μειωθῶσι δὲ εἰς τὸ μέλλον ἔτι μᾶλλον διὰ τὸν ἔξης λόγον:

Γ'. Η περιουσία τοῦ πανεπιστημίου ἀναγράφεται μὲν ἐν τῷ γενικῷ Ισολογισμῷ τοῦ ληξιανότος ἔτους ὡς συμποσουμένη εἰς 9,701,624 δρ. Ἀλλ' αὕτη, καθ' ἀ πρὸ ἐξ ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἔδρας παύτης διὰ μακρῶν ἀνέπτυξε καὶ ὁ τότε πρύτανις κ. Γ. Καραμήτσας, σύγκειται ἐκ τριῶν μερῶν· τὸ μὲν εἶναι κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσίας σχεδὸν εἰπεῖν νεκρά, χρήσιμος μὲν εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀποφέρουσα πρόσοδον, τούτωντον δὲ δαπάνην ἀπαιτοῦσα πρὸς τὰ συκτήρησιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῆς. Τοιαύτη εἶναι γη, οικοδομὴ, τοῦ πανεπιστημίου, τὸ χημεῖον, τὰ διάφορα ἔργαστρα καὶ μουσεῖα, αἱ ἐν αὐτοῖς συλλογαὶ καὶ τὰ ὅργανα, τὰ παντοειδῆ ἐπιστημονικά βιβλία καλ. Τὸ δεύτερον μέρος εἶναι περιουσία κινητὴ καὶ ἀκίνητος ἵκανη καὶ προσοδοσφέρος, ἀνήκουσα δριών εἰς ἀληροδοτήματα ἐπὶ ὕρισμένη ἐντολῇ καὶ ἴδιον ἔχοντα λογαριασμόν. Ἐκ ταύτης βάρος μόνον καὶ ὕροντίδας, ὕρελος δὲ οὐδὲν ἔχει τὸ πανεπιστήμιον. Τὸ μόνον καὶ ὕροντίδας, ὕρελος δὲ οὐδὲν ἔχει τὸ πανεπιστήμιον. Τὸ δέ πρίτον, γη ἴδια τοῦ πανεπιστημίου περιουσία, συγκειμένη ἐξ δὲ πρίτον, γη ἴδια τοῦ πανεπιστημίου περιουσία, συγκειμένη ἐξ ἀκινήτων προσοδοσφέρων καὶ ἐκ χρηματογράφων καὶ δικαιίων τοιοφέρων, ἀπέφερεν ἔσοδα κατὰ μὲν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1891—92 δρ. 437,000 περίπου, εἰς ταῦτα περιλαμβανομένων καὶ τὴν ἐκ τῶν ἀκαδημαϊκῶν τελῶν ἑσδόδων· κατὰ δὲ τὸν τοῦ 1892—93 δρ. 282,000 περίπου. Πέθεν ἡ κατὰ 153,080 περίπου ἐλάττωσις αὔση τῶν ἑσδόδων; Έκ δύο λόγων: πρῶτον μὲν ἐκ τῆς καταργήσεως πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου παρὰ τὸν φοιτητὸν εἰσπραττούμενων τελῶν λόγῳ ἡγγραφῆς, ἐξεπάτεων καὶ ἀτακήσεων, ἀντὶ τῶν διπλῶν εἰσπράττονται μὲν κατὰ τὸν τελευταῖον νόμου πολλαπλάσια (πὲ τοῦ δημοσίου, ἀποδίδονται δὲ εἰς τὸ πανεπιστήμιον ὡς ἐξέταστρα καὶ ἀπαγγέλλονται μόνον 80,000 περίπου). Έκ τῆς μεταβολῆς ταύτης τὸ ἔσοδα τοῦ πανεπιστημίου ἡλαστώθησαν κατὰ 70 μέχρις 80 περίπου χιλιάδων δρ. Ο ἔτερος λόγος, έστις ἐπήγεγκτη τὴν λοιπὴν μείωσιν, εἶναι ἡ πασίγνωστος ἐλάττωσις τῶν προσόδων τῶν ἐκ τραπεζικῶν μετοχῶν καὶ χρεω-

γράφων του δημοσίου, οι οίων σύγχειται κατά μέρος γίνεται προσδοκόφρος περιουσία του πανεπιστημίου.

Μετά τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐλάττωσιν τῶν εἰσοδημάτων του πανεπιστημίου τὴν ἐντὸς του λήξαντος ἔτους παρατηρήθεισαν διὰ δὲ τὸ μέλλον πολὺ περισσότερον ἀπειλουμένην, ή περισυνὴ σύγχλιτος εὑρέθη κατὰ τὴν σύνταξιν του προϋπολογισμοῦ του ἐνετώτος ἔτους εἰς δεινὴν θέσιν· διότι ἐὰν μὲν ἔμελλε μετὰ τὴν ἀπόστειτν βαρών ἀλλοτρίων τῆς παρὶ ἡμῖν ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως ν' ἀναγράψῃ τὰς ἀπαραιτήτους δαπάνας πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν του πανεπιστημίου, ήλαν συνέταττε προϋπολογισμὸν μὲν ἐλλειμμα τούλαχιστον 70,0000· ἐὰν δὲν περιορίζομένη εἰς τὰ πιθανὰ ἐσόδα συνέτασσεν λισσοκελῆ πρόσπολογισμόν, τὸ γὰρ γκαστρίνην τὸ περικόψῃ διαπάνας, ὡν ὅνευ ἡ διδασκαλία θὰ τὸ πολλαχώς γηρωτηριασμένη καὶ ἐλλιπής. Καὶ πρετίμησε μὲν κατ' ἀνάγκην τὸ δεύτερον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ συνταχθέντος προϋπολογισμοῦ ή πρυτανεία συνυπέβαλε τὸν παρελθόντας Ἱούλιον εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὑπόμνημα, δι᾽ οὗ καταδεῖξασα τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας του πανεπιστημίου παρεκάλεσε τὴν κυβέρνησιν νὰ προνοήσῃ περὶ χορηγίας τινὸς εἰς αὐτό, ἐὰν θέλῃ νὰ μὴ ἰδῃ τὸ μόνον ἐν δλῳ τῷ ἐλληνισμῷ ἀνώτατον ἐκπαιδευτήριον ὀπισθοδρομεῖν ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ κατὰ 20 καὶ 30 ἔτη. Η δὲ κυβέρνησις υπετρέψη νὰ πράξῃ τὸ δυνατὸν κατὰ τὴν σύνταξιν του προϋπολογισμοῦ του αράτους.

Τοιαύτη τὸ γὰρ οἰκονομικὴ διαχείρισις του πανεπιστημίου κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος. Εὕχουμαι μετὰ ἐν ἔτος ν' ἀκούσωμεν θαρρεύτικώτερον καὶ εὐχαριστότερον περὶ τῶν ἄλλοτε ἀνθεύοντων αὐτοῦ οἰκονομικῶν.

Νον δὲ ἐκφράζων καὶ δημοσίᾳ τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν περὶ ἐμὲ σύγκλητον διὰ τὰς πολυτίμους συμβουλάς, δι᾽ ὃν ὑπεστήριξε τὴν ἐπὶ τῆς ἐμῆς πρυτανείας διείκησιν του πανεπιστημίου, παραδίδω τὴν ἀρχὴν εἰς τὸν ἀξιότιμον συνέδελφον κ. Παναγιώτην Παυλίδην.

ΙΠΡΟΣ ΤΗΝ Σ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ ΤΟΥ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε πρύτανε.

Κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ή κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ Λογιστηρίου τακτοποίησις δλῶν τῶν βοηθητικῶν βιβλίων, ὡς καὶ ἡ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν πρὸ τοῦ 1891 χρήσεων δὲν προέβη δισον εὐκτὸν τὴν ἡμῖν, καὶ τοῦτο διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθε διακοπή τις τῶν λογιστικῶν τούτων ἐργασιῶν, τὸ μὲν ἐκ τῆς διμήνου καὶ πλέον ἀσθενείας τοῦ λογιστοῦ, τὸ δὲ καὶ ἐκ τοῦ μακροῦ μεσολαβήσαντος χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀπολύτεως αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεώς του. Η Ἑλλειψις αὕτη τακτικοῦ λογιστοῦ, εἰ καὶ ἐνέκοψε τὸ ἔργον τῆς τελείας τακτοποίησεως τοῦ λογιστικοῦ του Πανεπιστημίου ὡς πρὸς τὰς προπτερελθούσας χρήσεις δὲν παρέβλαψεν δμῶς καὶ τὴν τακτικὴν διεξαγωγὴν τῆς λογιστικῆς ἐργασίας τῆς κατὰ τὴν ὑμετέραν Πρυτανείαν χρήσεως, διότι ἐφρεντίσαμεν διὰ προσλήψεως ἐκτάκτου ὑπαλλήλου ν' ἀναπληρώσωμεν ἐφ' δισον τὸ δυνατὸν τὴν Ἑλλειψιν ταύτην, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου ε. ε. οἱ λογαριασμοὶ τῆς χρήσεως ταύτης εὑρίσκοντο ἐν πληρεστάτῃ τάξει· ἐγκαίρως δὲ συνετάχθη δὲ τε Ἰσολογισμὸς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τῆς δῆλης ὑμῶν διαχειρίσεως, οὓς καὶ παραθέτομεν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀναλυτικῶν πινάκων. Ἐκ τουτοῦ καταφεύγει τὸ ὅλη περιουσία του πανεπιστημίου ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῆς.

Τὴν γέμετέραν προσοχὴν ἐπεστήσαμεν ἵδιως ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων του Πανεπιστημίου, ὃν τὰ καθ' ἔκαστον φαίνονται μὲν ἐν τοῖς παρατιθεμένοις εἰδίκεις πίναξιν, εἰδικώτερον δὲ περὶ τούτων ἀναφέρομεν τὰς ἐξῆς.